

Дитина раннього віку у особистісних потенціях

Іван Дмитрович Бех,
доктор психологічних наук,
професор, дійсний член (академік)
НАПН України, директор Інституту
проблем виховання НАПН України

Процес розгортання стадій розвитку регулюється у відповідності з принципом дозрівання як поступового розширення взаємодії дитини, зокрема з соціальним довкіллям

ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ НЕМОВЛЯТИ

Для віку немовляти правильним буде вважати якраз феномен формування відносин прихильності дитини до окремих людей.

**Формування
прихильності**

Вчиться відрізнити знайомих від незнайомих, у той же самий час малюки починають боятися «чужих» людей.

**Боязнь
«чужих»**

Розвиток у малюків зорових і слухових диференціровок як основи і здібності до подальшого навчання (вони здатні розрізнити чіткість зображення чи силу слухових сигналів).

**Розвиток зорового
та слухового
аналізаторів**

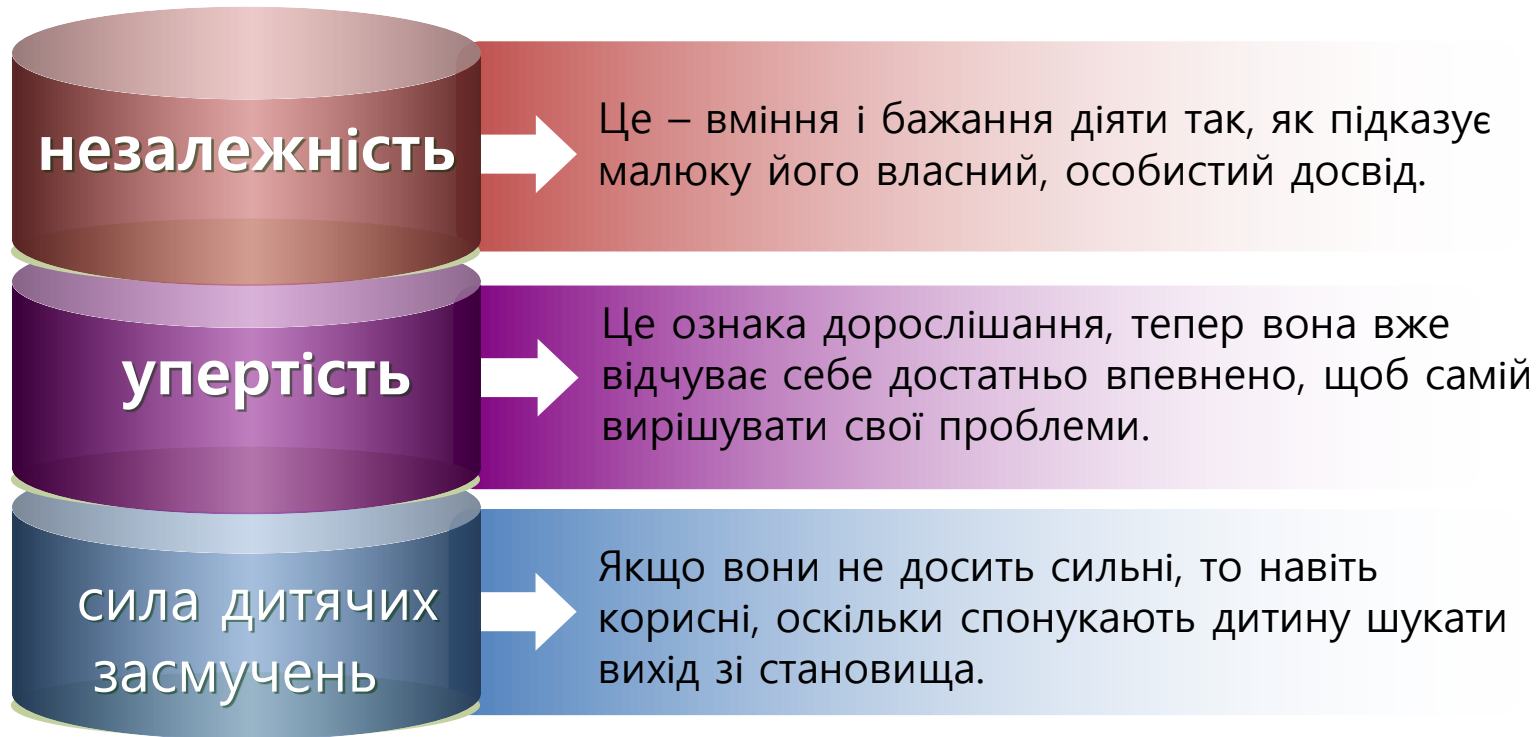
Малюки через біологічні причини можуть бути більш активними чи пасивними, крикливими чи спокійними, більш чи менше відгукливими.

Активність

Центральним утворенням цього віку виявляється розвиток соціальних прихильностей

Другий рік життя

Ключовою характеристикою другого року життя дитини виявляється обмежений розвиток почуття індивідуальної незалежності й самостійності.

Другий рік життя

Складним для батьків видається процес стимуляції розвитку у дитини почуття незалежності.

Вони підвищують у неї соціальну компетентність

Сприяють розвитку почуття впевненості у власних силах

Виникнення у дитини здатності говорити «ні» виступає утвердженням її власної індивідуальності.

Другий рік життя

Відбуваються зміни з емоційною прихильністю зі значущими дорослими: дитина частково може стримувати незадоволення від материнської відсутності.

У дитини виразно розгортається процес розвитку мовлення.

Розвиваються ті аспекти гри дитини, які пов'язані з розвитком мови. Дитина починає проявляти інтерес до інших дітей, грати поряд з ними, але це ще не спільна гра.

Третій рік життя (кінець раннього дитинства)

Цю вікову стадію доцільно розглядати як стадію народження особистості, коли дитина володіє власним «Я» і починає своє сходження до відповідної цьому «Я» життєвої перспективи.

1

домагання визнання

2

усвідомлення своєї статевої приналежності

3

усвідомлення себе у соціальному просторі

4

володіння почуттям власної гідності, гордістю за свої досягнення

5

прагнення бути кращим

Третій рік життя (кінець раннього дитинства)

Дитина розвивається

Щоб малюк розвивався, так як ми того хочемо, щоб він навчився якщо не керувати своїми негативними бажаннями і почуттями, то соромитися їх і прагнути їх позбутися, необхідна постійна спільна з ними робота, щирість і послідовність самих батьків.

Дякую за увагу!

Іван Дмитрович Бех,
доктор психологічних наук,
професор, дійсний член (академік) НА
ПН України, директор Інституту
проблем виховання НАПН України